

POUČEVANJE EVROPSKE ZGODOVINE S FILMOM in VIDEOESEJ

V sklopu projekta smo si ogledali sledeče filme:

1. **Savlov sin**
2. **Hannah Arendt**
3. **Veter, ki trese ječmen**
4. **Na svoji zemlji**

17.1., ob 14:00	Savlov sin	2015, 107 min
24.1., ob 14:00	Hannah Arendt	2012, 113 min
6. 2., ob 14:00	Veter, ki trese ječmen	2006, 127 min
28. 2., ob 14:15	Na svoji zemlji	1948, 106 min

Filmi odpirajo neštete možnosti za pogovor, analizo in primerjavo. Trije izmed njih so vezani na tematiko 2. svetovne vojne, medtem ko eden pripoveduje o času irskega boja za neodvisnost.

Kratki vsebinski povzetki za osvežitev spomina:

SAVLOV SIN

Koncentracijsko taborišče Auschwitz, oktober 1944. Savel Ausländer, član posebne enote židovskih taboriščnikov, imenovane *sonderkommando*, nekega dne med delom v krematoriju – kjer so bili zaporniki prisiljeni pomagati, preden so v istih pečeh usmrtili še njih same – v gori trupel naleti na še živega dečka. Nemški oficirji tega kmalu pokončajo, Savel – ki v neimenovanem dečku prepozna svojega sina, čeprav do konca filma ni zares znano, ali je to resnično Madžarov potomec ali ne – pa se odloči truplo dostojno, torej v prisotnosti duhovnikove molitve, pokopati. V kaotičnih zadnjih dneh Auschwitza (ravno medtem, ko taboriščniki organizirajo množični upor), Savel skuša truplo zavarovati ter na drugem koncu tabora locirati rabina. Tega kmalu res najde, istočasno pa izbruhne upor. Skupini ujetnikov uspe celo pobegniti, med njimi pa se znajde tudi Savel, ki truplo svojega sina med prečkanjem deroče reke izgubi.

HANNAH ARENDT

Buenos Aires, konec šestdesetih let: skupina agentov izraelske obveščevalne agencije Mosad neke noči z roba pločnika zagradi Adolfa Eichmanna, nekdanjega poveljnika v nacistični Nemčiji, zdaj pa prebežnika v Argentini. Novica o komandirjevem prijemu pripotuje do New Yorka, kjer že dve desetletji prebiva v Hannoveru rojena židinja Hannah Arendt, politična filozofinja ter ena vidnejših intelektualnih figur svojega časa. Arendt – sicer priljubljena profesorica na newyorški fakulteti The New School – se na lastno pobudo odloči za novinarski obisk nacistovega sojenja v Jeruzalemu, o katerem bo v ciklu težko pričakovanih člankov poročala tudi za revijo *New Yorker*. Vendar avtoričine kontroverzne teze – ki jih Arendt kmalu objavi še v razširjeni knjižni obliki – naletijo na buren, ničkaj prijeten odziv. Židovski rojaki ter (pretežno moški) publicisti Arendtovo napadejo zaradi bojda prenežne, celo opravičevalske obravnave nacističnega, zaradi svoje – danes sicer slavne in priznane – postavke o »banalnosti zla« pa se mora pisateljica soočiti tudi z izgubo nekaj najbližjih prijateljev ter dolgoletnih zaupnikov.

VETER, KI TRESE JEČMEN

Leto 1920. Uvodna sekvenca nas postavi na podeželje, v majhno vasico, kjer sproščeno igro »hurlinga« grobo prekine brutalen napad britanskih plačancev, paravojaških enot Black and Tans, ki jih je britanska okupacijska oblast uporabljala za ustrahovanje irskega prebivalstva. Enega izmed fantov pred družino ubijejo zgolj zato, ker svojega imena ni hotel povedati v angleškem jeziku. Ta ter nekaj poznejših dogodkov britanske represije spodbudijo Damiena, da se odreče meščanski karieri zdravnika, ki ga je čakala v Londonu, in se pridruži starejšemu bratu, Teddyju, že aktivnemu članu Irske republikanske armade (IRA), v njegovem boju za osvoboditev izpod britanske oblasti. Majhna skupina fantov, povečini domačinov iz vasi ali okoliških krajev, se organizira, oboroži in izuri ob pomoči veteranov Ire. Ko upor Ircev obrodi sadove in Britanci ponudijo v podpis mirovni sporazum, se brata znajdetata na nasprotnih straneh. Teddy podpira podpis premirja, saj vidi prihodnost v Irski kot svobodni državi, pa čeprav bi bila ta še vedno del britanskega imperija, nasprotno pa Damien premirju ostro nasprotuje in zagovarja boj do popolne osvoboditve. Tako se brata in z njima številne druge družine, ki so se prej bojevale z ramo ob rami proti Britancem, zdaj znajdejo na nasprotnih straneh.

NA SVOJI ZEMLJI

Zgodba enega najpomembnejših slovenskih celovečercv vseh časov se dogaja na Primorskem, natančneje v Baški grapi, tridesetkilometrski dolini reke Bače pri Tolminu. Nahajamo se v izteku druge svetovne vojne, v letih med 1943 in 1945. Italijanski okupator je kapituliral, na njihovo mesto pa stopijo nemški nacisti, ki še naprej nasilno zatirajo narodno zavest goriških Slovencev. Teh v filmu spoznamo mnogo: tu je družina Obrekar, z očetom Orlom in ženo Ano na čelu, njuna hčer Nančika in vnuk Boris ter Dragarica in Drejc – čigar mati je ena redkih vaščank, ki drži z domobranci –, pa seveda zvesti partizan Sova in neumorni komandant Stane, za katerega so svojci mislili, da je že davno mrtev. V gorovjih ob dolini že leta poteka narodnoosvobodilni boj, pri katerem se slovenske partizanske enote spopadajo z bolj oboroženimi in številčnejšimi Nemci. Kljub premoči pa se partizani ne predajo: okupatorjeve enote se z zasedenih ozemelj počasi umikajo, pred vrati pa je osvoboditev Primorske in Trsta, ki ga film zmagoslavno prikaže v zadnjem kadru.

***Gradivo pripravil Zavod VIZO.

Filmsko gradivo je dostopno na spletni strani GIMB, prav tako navodilo za pripravo videoesejev. Videoesej služi kot končni izdelek, izdelan je lahko individualno ali v paru.

Datumi, na katere moram biti pozoren/pozorna:

- Priprava koncepta: med 11. 4. in 25. 4.
- Konzultacija - seznanitev prof. z raziskovalnim vprašanjem: do 25. 4. 2017
- Termini: PREDHODA NAJAVA po el. pošti spela.frantar@gimb.org
 - četrtek, 19. 4. (8. šolska ura)
 - torek, 24. 4. (7. in 8. šolska ura)
 - sredo, 25. 4. (6. in 7. šolska ura)
- Rok za oddajo videoeseja: 20. 5. 2018.

V tehnično pomoč pri izdelavi videoesejev Vam je prof. Gregor Anželj, za vsebinsko pa vaša profesorica zgodovine.

Koordinatorica projekta:
Špela Frantar